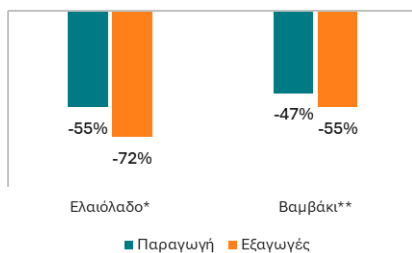

Μια «τέλεια καταιγίδα» χτύπησε τις ελληνικές εξαγωγές, ωστόσο ανέδειξε παράλληλα την ανθεκτικότητά τους

Εν μέσω μιας «τέλειας καταιγίδας» βρέθηκαν οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών, καθώς δέχτηκαν ταυτόχρονα πλήγματα (i) κλιματικής αλλαγής, (ii) γεωπολιτικών αναταραχών και (iii) αναιμικής διεθνούς ζήτησης. Ωστόσο, η δύσκολη συγκυρία παράλληλα ανέδειξε την ανθεκτικότητά τους, καθώς εν πολλοίς διατήρησαν αλώβητα τα μερίδια που έχουν κερδίσει στις διεθνείς αγορές – δημιουργώντας έτσι βάσιμη προοπτική για σταδιακή ανάκαμψή τους μέσα στη χρονιά. Οι επιδόσεις και οι εκτιμήσεις αυτές αναλύονται στο νέο τεύχος της σειράς μελετών «Τάσεις του επιχειρείν» από τη [Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας](#).

Ελαιόλαδο & Βαμβάκι

ετήσιος ρυθμός μεταβολής σε όρους όγκου

* περίοδος συγκομιδής 2023/24
** περίοδος Νοέμβριος 2023-Ιανουάριος 2024
Πηγή: Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

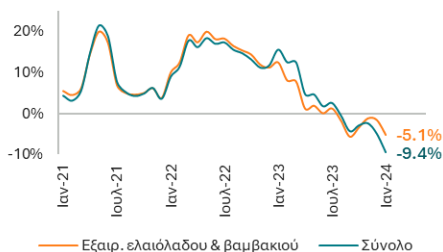
Απώλειες 9,4% κατέγραψαν οι εξαγωγές στο τελευταίο τρίμηνο (Νοέμβριος 2023-Ιανουάριος 2024, σε αποπληθωρισμένους όρους), συνεχίζοντας την πτωτική τάση του προηγούμενου τριμήνου (-2,9%). Εξετάζοντας πιο αναλυτικά την επίδοσή τους, διαπιστώνουμε ότι **σχεδόν το ήμισυ της πτώσης προήλθε από το ελαιόλαδο και το βαμβάκι** - δύο αγροτικά προϊόντα που κατέγραψαν πτώση εξαγωγών 72% και 55%, αντίστοιχα σε αποπληθωρισμένους όρους, εν μέρει λόγω πίεσης κλιματολογικών συνθηκών. Ειδικότερα, οι καταστροφικές πλημμύρες στη Θεσσαλία έπληξαν σχεδόν το ½ της παραγωγής βαμβακιού, ενώ οι υψηλές θερμοκρασίες επιβάρυναν την ήδη χαμηλή (λόγω πτωτικού ελαιοκομικού κύκλου) παραγωγή ελαιόλαδου, η οποία κατέληξε 55% χαμηλότερα από

τα περσινά ρεκόρ (και 24% χαμηλότερα από το μέσο όρο των «χαμηλών» ελαιοκομικών περιόδων της τελευταίας 25ετίας).

Ωστόσο, η **εξαίρεση των δύο αυτών προϊόντων** μετριάζει αλλά δεν αντιστρέφει την εικόνα της αναιμικής επίδοσης των λοιπών ελληνικών εξαγωγών, οι οποίες κατέγραψαν πτώση 5,1% σε αποπληθωρισμένους όρους στο εν λόγω τρίμηνο, καθώς:

Ελληνικές εξαγωγές αγαθών

ετήσιος ρυθμός μεταβολής σε αποπληθωρισμένους όρους (κινητός μ.ο. 3 μηνών)

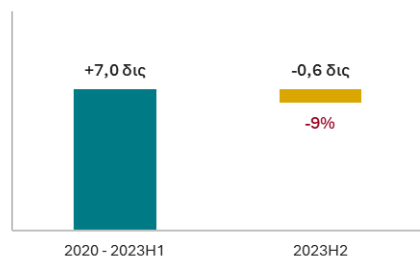
Πηγή: Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

- Η **κρίση στη Μέση Ανατολή** (π.χ. προβλήματα διέλευσης στη διώρυγα του Σουέζ) δυσχεραίνει (i) την πρόσβαση των ελληνικών προϊόντων στις αγορές και (ii) των ελληνικών επιχειρήσεων σε πρώτες ύλες, ενώ πλήττει και (iii) το διαμετακομιστικό ρόλο της χώρας.

- Οι **αναιμικές συνθήκες ζήτησης σε Δυτική Ευρώπη και Βαλκάνια** (οι οποίες καλύπτουν τα 2/3 των ελληνικών εξαγωγών) οδήγησαν σε πτώση των ελληνικών εξαγωγών στην εν λόγω περιοχή κατά 8% το τελευταίο τρίμηνο. Σημειώνεται ότι οι υπόλοιπες αγορές καταγράφουν μεικτές τάσεις, με αθροιστική επίδοση της τάξης του +1%.

Σε αυτό το περιβάλλον, **οι ελληνικές εξαγωγές παρέμειναν σε αρνητικό έδαφος για δύο διαδοχικά τρίμηνα** (Αύγουστος 2023 – Ιανουάριος 2024), με σωρευτικές απώλειες της τάξης του **9% της ανόδου που πέτυχαν κατά τη δυναμική περίοδο 2020-2023:H1**, όπου τα ελληνικά προϊόντα αύξησαν το μερίδιό τους στις ευρωπαϊκές εξαγωγές κατά 1/4 (σε 0,52% από 0,43% το 2019). Ωστόσο, εμβαθύνοντας στα

Μεταβολή ελληνικών εξαγωγών ποσά σε δις € και αποπληθωρισμένους όρους

H1: Φεβρουάριος-Ιούλιος 2023
Q3: Αύγουστος-Οκτώβριος 2023
Q4: Νοέμβριος 2023-Ιανουάριος 2024
Πηγή: Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

δεδομένα διαπιστώνεται ότι, **παρά την πτώση, τα ελληνικά προϊόντα συνεχίζουν να επιδεικνύουν ανθεκτικότητα**, καθώς:

- Οι απώλειες του τελευταίου εξαμήνου ήταν μικρότερες από τη μέση αύξηση των εξαμήνων της δυναμικής περιόδου (€0,6 δις έναντι €1,0 δις).
- Τα ελληνικά προϊόντα (εξαιρουμένου του διαχρονικά αδύναμου κλάδου ένδυσης) διατήρησαν αλώβητο το αυξημένο μερίδιο που πέτυχαν κατά την εν λόγω περίοδο.

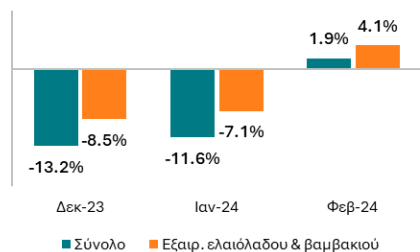
Εξετάζοντας τις επιδόσεις των εξαγωγών σε **επίπεδο κλάδων**, παρατηρούμε ότι η εικόνα δεν είναι ομοιόμορφη, καθώς **ξεχωρίζουν 3**

διακριτές κατηγορίες:

- Ως **ανθεκτικοί κλάδοι** χαρακτηρίζονται **τα τρόφιμα και το ξύλο** (καλύπτοντας αθροιστικά το 30% των εξαγωγών), καθώς είναι οι μόνοι θετικοί στο τελευταίο τρίμηνο (+4% και +13%, αντίστοιχα), συνεχίζοντας την ανοδική πορεία που προηγήθηκε κατά τη δυναμική περίοδο 2020-2023H1 (+23% και +94%, αντίστοιχα).
- Ως **αδύναμος κλάδος** χαρακτηρίζεται η **ένδυση** (καλύπτοντας το 3% των εξαγωγών) που βρίσκεται υπό συνεχή πίεση σε όλη τη περίοδο αναφοράς (2020-2023), ενώ παράλληλα κατέγραψε την εντονότερη πτώση στο τελευταίο τρίμηνο (-38%). Υπό αυτές τις συνθήκες, ο κλάδος έχει απωλέσει το 1/3 της εξαγωγικής του δύναμης έναντι του 2019 (-€0,5 δις).
- Οι υπόλοιποι κλάδοι (δηλαδή, τα λοιπά 2/3 των εξαγωγών) δέχθηκαν συγκριτικά μικρότερη πίεση στο τελευταίο τρίμηνο (σε εύρος -1% με -8%) και έτσι, παρά τη σωρευτική πίεση του τελευταίου εξαμήνου, κατάφεραν να διατηρήσουν μεγάλο μέρος των κερδών της προηγούμενης περιόδου. Ως αρνητική εξαίρεση ξεχωρίζουν τα υφάσματα, τα οποία στο τελευταίο εξάμηνο πίεσης έχασαν το 60% των κερδών της δυναμικής περιόδου.

Ελληνικές εξαγωγές αγαθών

ετήσιος ρυθμός μεταβολής σε αποπληθωρισμένους όρους

Πηγή: Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Όσον αφορά τις **προοπτικές για το 2024**, εκτιμούμε ότι **οι εξαγωγές θα επιταχύνουν σταδιακά**, και παρά το δύσκολο ξεκίνημα θα προσεγγίσουν έως το τέλος του έτους τη μεσοπρόθεσμη τάση ανάπτυξης (+5%), επιτυγχάνοντας έτσι **ετήσια επίδοση της τάξης του 3%**. Η εκτίμηση αυτή στηρίζεται στη βελτίωση των προσδοκιών ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου (+2,6% το 2024) και της ευρωπαϊκής οικονομίας (+0,9% το 2024 έναντι +0,5% το 2023 σε όρους ΑΕΠ), σε συνδυασμό με τη σταδιακή εξασθένιση των αρνητικών επιπτώσεων της χαμηλής περσινής παραγωγής σε ελαιόλαδο και βαμβάκι. Συνεπώς με αυτή την εκτίμηση είναι **η επάνοδος των ελληνικών εξαγωγών σε θετικό έδαφος** τον Φεβρουάριο (+4%, εξαιρουμένων ελαιόλαδου και βαμβακιού), καθώς και **η ανοδική**

πορεία των εξαγωγικών παραγγελιών για το μήνα Μάρτιο. Ωστόσο, **το 2024 παραμένει ένα έτος προκλήσεων**, με τις επιχειρήσεις να εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω της γεωπολιτικής αναταραχής στη «γειτονιά μας» και των οικονομικών συνθηκών στις βασικές αγορές μας. Επίσης, η κλιματική αλλαγή παραμένει επίκαιρη απειλή, και όπως έδειξε το 2023 μπορεί να έχει κομβικό ρόλο στην εξέλιξη των εξαγωγών.

Η μελέτη μπορεί να ανευρεθεί στην ιστοσελίδα του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, στην ενότητα Οικονομικές Μελέτες και Αναλύσεις (Κατηγορία Ελληνική Επιχειρηματικότητα): <https://www.nbg.gr/el/omilos/meletes-oikonomikes-analuseis/reports/exports-2024q1>

Αθήνα, 24 Απριλίου 2024